

Voorwoord

Voor u ligt het schoolondersteuningsplan 2014-2018 van Maerlant. Dit plan geeft de komende vier jaar richting aan Passend Onderwijs op onze school. Daarmee voldoet Maerlant aan de eisen die de wet Passend Onderwijs stelt. Daarnaast zal het plan helderheid brengen in de vraag waar verbetering en zo nodig aanpassing van de ondersteuning moet plaatsvinden.

In het eerste hoofdstuk vindt u algemene gegevens en kengetallen van Maerlant. In hoofdstuk 2 en 3 komen de algemene visie van Maerlant en de visie op leerlingbegeleiding aan bod. Hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de wet Passend Onderwijs met daarin opgenomen: uitleg over het schoolondersteuningsprofiel, de wettelijke kaders voor de ondersteuning, de bekostiging van de extra ondersteuning en de rol van ouders. Hoofdstuk 5 betreft de toelatingsprocedure. In hoofdstuk 6 en 7 wordt de ondersteuningsstructuur en de overlegstructuur beschreven. Hoofdstuk 8 geeft inzicht in de opbouw van het leerlingendossier. In hoofdstuk 9 en 10 komen respectievelijk leerwegondersteuning en extra ondersteuning aan de orde. Hoofdstuk 11 geeft duidelijkheid over de ambitie van Maerlant, de uitgangspunten voor de begeleiding en de doelstellingen voor 2014-2018. Het schoolondersteuningsplan wordt afgesloten met hoofdstuk 12 waarin de kwaliteitsbewaking van de leerlingbegeleiding staat beschreven.

Maerlant heeft een duidelijk en uitgebreid schoolondersteuningsprofiel. Aan het einde van elk schooljaar zal bekeken worden of het noodzakelijk is, naar aanleiding van ervaringen die zijn opgedaan in het voorafgaande schooljaar, het schoolondersteuningsprofiel aan te passen. Het schoolondersteuningsprofiel van Maerlant vindt u op de website.

Vera van den Hoogenhoff

Inhoud

Voorwoord	1
1 Algemene gegevens en kengetallen	3
2 Algemene visie van Maerlant	4
3 Visie op leerlingbegeleiding	4
4 Passend Onderwijs	5
4.1 Schoolondersteuningsprofiel	5
4.2 Basisondersteuning	5
4.3 Basisplusondersteuning	5
4.4 Extra ondersteuning	6
4.5 Bekostiging	6
4.6 Betrokkenheid ouders	6
5 Toelatingsprocedure	7
5.1 Brugklasleerlingen	7
5.2 Zij-instromers	7
5.3 Interne zij-instromers	7
6 Ondersteuningsstructuur	8
6.1 Ondersteuning eerste lijn	8
6.2 Ondersteuning tweede lijn	8
6.3 Ondersteuning derde lijn	9
6.4 Overzichtsschema ondersteuningsstructuur	10
7 Overlegstructuur	11
7.1 Overleg eerste lijn	11
7.2 Overleg tweede lijn	11
7.3 Overleg derde lijn	11
7.4 Overzichtsschema overlegstructuur	12
8 Leerlingvolgsysteem	13
8.1 Inhoud digitale leerlingvolgsysteem	13
8.2 Aanvullend dossier op papier	13
8.3 Verantwoordelijkheden	14
8.4 Privacy	14
9 Leerwegondersteuning	15
9.1 Lwoo klassen	15
10 Extra ondersteuning	15
10.1 Lwoo+ klassen onderbouw	15
10.2 Trajectgroep	16
11 Ambitie	17
11.1 Uitgangspunten leerlingbegeleiding	17
11.2 Doelstellingen	18
12 Kwaliteitsbewaking	19
12.1 Interne bewaking	19
12.2 Externe bewaking	19
Bijlagen	
1 Samenwerkingsverband Voorne Putten Rozenburg	20
2 Mentoraat	22
3 Zorgkaart	25
4 Organigram	27
5 Uitwerking overlegvormen	28
6 Trajectgroep	29
7 Stappenplan leerling problemen aanpakken	32
8-14 Diverse formulieren	33
15 Protocollen en procedures	41
15 Lijst met afkortingen	42

1 Algemene gegevens en kengetallen

Maerlant is een scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs in Brielle.

De school biedt onderwijs aan leerlingen met een basisschooladvies vmbo basisberoepsgerichte-, kaderberoepsgerichte-, gemengde- en theoretische leerweg inclusief lwoo, havo, atheneum en gymnasium. Daarnaast heeft de school ook de mogelijkheid leerlingen met een lwoo indicatie én een extra ondersteuningsvraag of leerlingen met een vorm van autisme op maat te bedienen.

Maerlant participeert in het Regionaal Samenwerkingsverband VO-VSO Voorne Putten Rozenburg (bijlage 1) en telt momenteel (2013-2014) 1279 leerlingen

	2013-2014
Afdeling	Aantal
VMBO BB-KB	412
VMBO G-TL	238
HAVO	346
VWO	280
VAVO ¹	3

198 Leerlingen hebben een lwoo indicatie en 40 leerlingen hebben een cluster indicatie.

136 Leerlingen zijn in het bezit van een dyslexieverklaring en 5 leerlingen zijn in het bezit van een dyscalculieverklaring.

Zie ook het Schoolplan en de Schoolgids.

¹ voortgezet algemeen onderwijs voor volwassenen

2 Algemene visie Maerlant

Maerlant is een school die vorm en inhoud geeft aan de uitgangspunten van het openbaar onderwijs. De school wil meer zijn dan een instituut waar kennis wordt verworven. De leerlingen bereiden zich voor op een volwaardige plaats in de maatschappij. Maerlant stimuleert dat door -naast kennis- aan meerdere aspecten aandacht te besteden, zoals het werken aan de sociaal-emotionele vaardigheden, creatieve en lichamelijke ontwikkeling van de leerling. Het onderwijs op Maerlant houdt rekening met verschillen en gebruikt juist de verschillende kwaliteiten van de leerlingen en medewerkers om een optimale leersituatie te creëren. Leerlingen, docenten, medewerkers met onderwijs ondersteunende taken, stagiaires, vrijwilligers en ouders leren in onze schoolgemeenschap van en met elkaar. Dit betekent dat alle volwassenen in de school een voorbeeldfunctie hebben ten opzichte van leerlingen en een begeleidende rol vervullen in hun ontwikkeling. De volgende koersuitspraken zijn leidend binnen ons onderwijsconcept:

- zonder relatie geen prestatie
- leerlingen worden uitgedaagd om op hun eigen niveau zoveel mogelijk te leren en worden gestimuleerd om het beste uit zichzelf te halen
- de leerlingbegeleiding is uitstekend: leerlingen worden intensief begeleid in hun leerproces
- leerlingen leren midden in de maatschappij, de school is herkenbaar en van groot belang voor Brielle en haar omgeving.

3 Visie op leerlingbegeleiding

De leerlingbegeleiding binnen Maerlant wordt gezien als onderdeel van het regionale beleid met betrekking tot sluitende zorgnetwerken waarin de ketenbenadering¹ centraal staat. Hierin wordt elke organisatie aangesproken op zijn eigen taak en verantwoordelijkheid.

In de schoolinterne begeleiding van leerlingen is er sprake van opeenvolgende fasen in de ondersteuning. Het afdelingsteam (eerste lijn) vormt de basis. Indien nodig sluiten interne specialisten (tweede lijn) of externe partijen (derde lijn) aan om de begeleiding te intensiveren. Daarnaast ligt er een eigen verantwoordelijkheid bij de leerling en de ouders. School, ouders en leerlingen vormen op deze manier samen de "begeleidingsdriehoek". Deze structuur binnen Maerlant schept voorwaarden voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften zodat deze hun schoolloopbaan op efficiënte wijze kunnen doorlopen en bij mogelijke belemmeringen adequate ondersteuning en begeleiding krijgen.

Binnen het passend onderwijs wordt er verschil gemaakt tussen basis-, basisplus-, en extra ondersteuning. In het schoolondersteuningsprofiel van Maerlant is vastgelegd welke ondersteuning de school kan bieden.

Niet alleen het verwerven van kennis staat op Maerlant centraal, ook de sociaal-emotionele en lichamelijke ontwikkeling van alle leerlingen krijgt een plaats.

Wij streven naar een integratie van de leerlingondersteuning in het onderwijs - we denken en handelen vanuit het belang van de leerlingen - om de leerlingen optimaal te laten profiteren van het aanbod van de school. Alle medewerkers in de school zijn vanuit hun eigen taakstelling verantwoordelijk voor en nadrukkelijk betrokken bij de begeleiding en de ontwikkeling van de leerlingen. Deze ontwikkeling gaat van geleid, via begeleid naar zelfstandigheid zodat de leerlingen hun persoonlijke doelstellingen halen, hun competenties ontwikkelen en zich kwalificeren voor de periode na het voortgezet onderwijs.

¹ Elke partner in het begeleidingstraject heeft een eigen bijdrage en verantwoordelijkheid in het geheel op basis van eigen specifieke expertise. Samen vormen zij als het ware een keten van verschillende schakels die elkaar nodig hebben om met elkaar tot bevredigende resultaten te kunnen komen. Partners maken afspraken over aansturing van de samenwerking door een "regisseur" aan te wijzen. Hij brengt en houdt de schakels in verbinding zodat de keten de kwaliteit biedt die afgesproken is en waarop gerekend mag worden.

4. Passend onderwijs

Met ingang van 1 augustus 2014 is de wet Passend Onderwijs een feit en hebben scholen zorgplicht. Dat betekent dat Maerlant verplicht is om voor alle leerlingen die zich aanmelden een passende onderwijsplek te vinden. Dat kan zijn binnen de eigen school maar ook daarbuiten. Als het vanwege de extra ondersteuningsvraag niet mogelijk is een leerling op Maerlant te plaatsen, dan wordt er samen met het samenwerkingsverband gezocht naar een passende plek binnen het samenwerkingsverband.

4.1 Het schoolondersteuningsprofiel

Alle scholen van het samenwerkingsverband hebben een schoolondersteuningsprofiel. In dit profiel legt het schoolbestuur tenminste eenmaal per vier jaar vast welke ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Op basis van het profiel inventariseert de school welke expertise moet worden ontwikkeld en wat dat voor de (scholing van) docenten betekent. Bij de overstap naar het voortgezet onderwijs moet voor ouders bekend zijn wat de ondersteuningsmogelijkheden zijn van de school waar zij hun kind aanmelden. Het schoolondersteuningsprofiel wordt door iedere school op de eigen website geplaatst en in de schoolgids opgenomen, zodat voor iedereen (ouders, leerlingen en andere partijen) inzichtelijk is wat de mogelijkheden van de school zijn. De medezeggenschapsraad (MR) waarin docenten, ouders en leerlingen zijn vertegenwoordigd heeft adviesrecht. De overheid heeft kaders vastgesteld voor de basisondersteuning. Deze ondersteuning geldt voor alle scholen.

4.2 Basisondersteuning

De basisondersteuning kent 4 aspecten

Preventieve en lichte curatieve interventies

Maatregelen die gericht zijn op het tijdig signaleren van leer-, opgroei- en opvoedproblemen.

- De school heeft een aanbod voor leerlingen met dyscalculie en dyslexie
- Het onderwijsprogramma is afgestemd op leerlingen met meer of minder dan gemiddelde intelligentie
- De school zorgt voor een veilig schoolklimaat voor leerlingen en medewerkers
- De school heeft orthopedagogische en orthodidactische programma's die gericht zijn op sociale veiligheid en voorkomen en begeleiden van gedragsproblemen

Onderwijsondersteuningsstructuur

De school beschikt over een zorgadviesteam (ZAT) en werkt samen met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) De Ouders worden bij de bespreking betrokken.

Planmatig werken

Door afspraken over professionele momenten in de ondersteuning voor leerlingen is het planmatig werken ingekaderd. Met professionele momenten wordt bedoeld: intake nieuwe leerlingen, leerlingenbesprekingen, intern begeleidingsteam (IBT) en zorgadviesteam.

Kwaliteit van basisondersteuning

Scholen weten zelf en van elkaar welke extra ondersteuning er beschikbaar is en werken voortdurend aan handelingsbekwaamheid. De kwaliteit wordt geborgd door het toetsingskader van de inspectie

4.3 Basisplusondersteuning

Naast de basisondersteuning bieden scholen meer mogelijkheden voor leerlingen met bepaalde specifieke ondersteuningsbehoefte. Deze ondersteuning kan van school tot school verschillen. Beleid van het samenwerkingsverband is groeien naar een zo groot mogelijke basisondersteuning.

4.4 Extra ondersteuning

Leerlingen voor wie de basisondersteuning niet voldoende is, komen in aanmerking voor extra ondersteuning. Deze extra ondersteuning wordt verstrekt in de vorm van arrangementen.

4.5 Bekostiging

Met de invoering van passend onderwijs verandert de huidige systematiek van bekostiging. De geldstromen van de cluster 3 en 4 indicaties worden verlegd naar het samenwerkingsverband. Tegenover dit "nieuwe" geld staan ook nieuwe taken. Ten opzichte van de bestaande situatie zijn de belangrijkste veranderingen:

- het samenwerkingsverband gaat de toelaatbaarheid tot een school voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) bepalen en bekostigen.
- het samenwerkingsverband gaat de extra ondersteuning bekostigen voor de leerlingen met een arrangement.

De basisondersteuning en de basispluondersteuning worden bekostigd uit de middelen van de school. De verantwoordelijkheid bevindt zich bij de school c.q. het schoolbestuur. De toewijzing van arrangementen (extra ondersteuning) wordt door de Permanente Commissie Leerlingenzorg van het samenwerkingsverband uitgevoerd.

Het samenwerkingsverband heeft besloten dat naast de arrangementen de bestaande clusterindicaties, geldig tot 01-08-2015 c.q. 01-08-2016, nog worden bekostigd.

Daarnaast bekostigt de gemeente in het kader van het jeugd- en jongerenbeleid, een gedeelte van de ondersteuning binnen onze school. Zij nemen, samen met het samenwerkingsverband een gedeelte van de kosten voor het schoolmaatschappelijk werk voor hun rekening. Dit is 75% van 18 uur schoolmaatschappelijk werk. De resterende 25% en 16 uur extra komen voor rekening van de school.

4.6 Betrokkenheid ouders

Eén van de belangrijkste punten van passend onderwijs is de versterking van de samenwerking tussen school en ouders. Ouders worden vroegtijdig betrokken na signalering en bij interventies. Ouders hebben ook informatieplicht. Het uitgangspunt hierbij is dat er sprake is van een gelijkwaardige relatie tussen ouders en school, met waardering van elkaars deskundigheid. De school betreft ouders bij het opstellen van een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) voor de leerlingen die structureel extra ondersteuning nodig hebben. Als ouders het niet eens zijn met het OPP dan is school het eerste aanspreekpunt. Komen ouders en school er samen niet uit dan kan men een onderwijsconsulent om advies vragen of een klacht indienen bij het schoolbestuur. In geval er een geschil ontstaat, kunnen ouders dit ook voorleggen aan de landelijke geschillencommissie passend onderwijs.

5 Toelatingsprocedure

5.1 Brugklasleerlingen

Maerlant laat leerlingen toe aan wie de school passend onderwijs kan bieden. Voor plaatsing in een bepaald niveau is een positief advies van de basisschool nodig. Dit advies moet worden ondersteund met:

- een volledig ingevuld OKR
- aanwezige test- en toets gegevens,
- ontwikkelingsperspectief.

Ook kan een observatieochtend voor aangemelde brugklasleerlingen deel uit maken van de procedure. Aan ouders wordt gevraagd hun kind voor 15 april aan te melden. (zorgleerlingen voor 1 februari) De school onderzoekt vervolgens of er extra ondersteuning nodig is. Hiervoor heeft de school zes weken de tijd. Deze termijn kan met vier weken worden verlengd. Als op basis van de verkregen gegevens besloten wordt de leerling te plaatsen dan worden ouders hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld. Het advies van de basisschool is leidend. Als school aanvullende vragen heeft over het advies en/of de wens van de ouders, dan neemt de afdelingsleider die verantwoordelijk is voor de plaatsing, contact op met de basisschool en/of de ouders.

Alle basisschoolleerlingen die worden geplaatst, worden "warm" overgedragen. Dit houdt in dat alle leerlingen voor aanvang van het schooljaar met de afleverende basisscholen worden besproken. Met de ouders van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben wordt voor aanvang van het schooljaar contact opgenomen¹.

5.2 Zij-instromers

Ook tussen verschillende VO-scholen is het mogelijk dat leerlingen overstappen. Alvorens tot plaatsing over te gaan wordt onderzocht of het onderwijsaanbod aansluit bij de mogelijkheden en de onderwijsbehoefte van de leerling. Bij het intakegesprek met de leerling en ouders zal de reden van de overstap uitgebreid aan bod komen. Ook zal er een grondig dossieronderzoek plaatsvinden. Hiervoor zijn de volgende gegevens noodzakelijk:

- een volledig ingevuld aanmeldingsformulier
- een volledig ingevuld VO-VO formulier
- aanwezige toets- en testgegevens
- meest recente rapportcijfers c.q. overgangsbewijs
- toestemmingsformulier ouders voor het uitwisselen van gegevens met de school, van herkomst

Plaatsing is mede afhankelijk van de beschikbare plaatsen binnen een klas en/of afdeling.

5.3 Interne zij-instromers

Binnen Maerlant is het mogelijk dat een leerling overstapt naar een ander niveau. Algemene regel is dat er bij een overstap naar een ander niveau slechts sprake kan zijn van één niveau per schooljaar. Bij op- of afstroom vindt er altijd een gesprek plaats met ouders en leerling. De mentor zorgt voor de warme overdracht

¹Maerlant neemt geen leerlingen aan die aangewezen zijn op praktijkonderwijs anders dan in 10.1 wordt beschreven. Ook kan Maerlant leerlingen afwijzen die ondersteuning nodig hebben die de mogelijkheden van Maerlant overstijgen. Voor hen zal binnen het samenwerkingsverband naar passend onderwijs worden gezocht. Plaatsing van leerlingen met een lichamelijke beperking hangt af van de zwaarte en de aard van de beperking en van de feitelijke (on)mogelijkheden binnen de school. Voor elke leerling van wie bij aanmelding duidelijk is dat er van Maerlant een extra ondersteuning wordt gevraagd, wordt een individueel besluit genomen. Als blijkt dat niet kan worden voldaan aan de extra ondersteuningsbehoefte van al geplaatste leerlingen zal Maerlant samen met ouders en leerling zoeken naar een passende plek binnen het samenwerkingsverband. Maerlant kan leerlingen verwijderen wanneer er sprake is van ernstig wangedrag van de leerling en/of ouders. Zie ook het [toelatings- en verwijderingsbeleid](#) van het Maerlant

6 Ondersteuningsstructuur

6.1 Ondersteuning eerste lijn

De eerste lijn wordt gevormd door de mentor en vakdocenten. Het gaat hier om het primaire proces; het werken in de klas. Wij gaan ervan uit dat er voor iedereen een veilig leer- en leefklimaat is. Door het gebruik van signalerende instrumenten worden leerlingen gevolgd en worden problemen van leerlingen in een vroegtijdig stadium onderkend.

De mentor is in deze eerste lijn de centrale figuur. Hij is degene die de leerling in eerste instantie het meest intensief begeleidt. Hij heeft veel contact met de leerlingen en eventueel met de ouders en probeert te achterhalen wat er allemaal speelt. Hij moet een inschatting maken of er extra hulp nodig is. Dit betekent dat hij beschikt over basiskennis en basisvaardigheden op alle drie gebieden van begeleiding: studie, keuze en persoonlijke ontwikkeling. Hij is de aangewezen persoon om problemen bij leerlingen te signaleren. Voor specifieke problemen verwijst hij naar de desbetreffende specialist uit de tweede lijn. (bijlage 2)

De vakdocent is de specialist die voor zijn vak als eerste leerproblemen kan signaleren. Daarnaast moet hij zich bewust zijn van zijn pedagogische taak. De docent heeft een voorbeeldfunctie; zijn gedrag, woordgebruik, standpunten en normbesef zijn van invloed op de ontwikkeling van een leerling.

De afdelingsleider is eindverantwoordelijk voor de eerstelijns begeleiding maar heeft geen begeleidende rol

6.2 Ondersteuning tweede lijn

De tweede lijn wordt gevormd door specialisten binnen de school. Maerlant heeft een groot aantal medewerkers in dienst die specifieke taken hebben op het gebied van de leerlingbegeleiding. (bijlage 3) Zij houden zich bezig met het signaleren en eventueel oplossen van problemen en/of het bieden van ondersteuning. Zij functioneren als vangnet voor die leerlingen, die aan reguliere ondersteuning niet genoeg hebben. Zij ondersteunen de mentor, vakdocenten en afdelingsleider als de problemen de kennis en vaardigheden van de begeleiders in de eerste lijn overstijgen. De begeleiding van leerlingen met een leerprobleem en/of sociaal emotioneel probleem wordt vormgegeven door individuele begeleiding tijdens of buiten de lessen en/of door ondersteuningslessen aan kleine groepen leerlingen voor de duur van maximaal tien weken waarna de problematiek in de les verder wordt opgepakt.

De orthopedagoog houdt zich bezig met het begeleiden van leerlingen die op enigerlei wijze in hun ontwikkeling belemmerd zijn. Voor die leerlingen probeert de orthopedagoog door middel van adviezen en hulp (eventueel na onderzoek) hun schoolloopbaan zo goed mogelijk te laten verlopen. Ook coacht de orthopedagoog docenten in hun omgang met leerlingen met een leerbelemmerende en sociaal-emotionele problematiek. Hij maakt in overleg met de mentor begeleidingsplannen, die mentoren en vakdocenten handvatten geven in hun eerstelijns begeleiding. Hij maakt deel uit van de intake- en verwijzingscommissie.

De schoolmaatschappelijk werker verleent psychosociale hulp aan leerlingen en ouders en ondersteunt en begeleidt ouders, docenten en directie bij de aanpak van psychosociale problemen en gedragsproblemen van leerlingen. De voornaamste functie van de schoolmaatschappelijk werker is preventie van bovengenoemde problematiek. Bij ernstige problemen draagt de schoolmaatschappelijk werker bij aan een goede toeleiding naar geïndiceerde of gespecialiseerde jeugdzorg in samenwerking met externe instanties. De schoolmaatschappelijk werker is de schakel tussen school en het CJG

De leerlingbegeleider draagt zorg voor de individuele leerlingbegeleiding wanneer problemen de kennis en de vaardigheden van de mentor overstijgen. Leerlingen kunnen er terecht met allerlei problemen die hun oorsprong hebben in de persoonlijke sfeer en die het gedrag/het leren van de leerling beïnvloeden.

De remedial teacher, dyslexiespecialist en rekenspecialist worden ingeschakeld als vastgesteld wordt dat leerlingen extra pedagogisch didactische hulp nodig hebben op een bepaald leergebied.

De decaan en/of loopbaanbegeleider speelt een belangrijke rol bij de oriëntatie op en de keuze van studie en beroep. Hij begeleidt het keuzeproces van de leerling als tweedelijns begeleider in samenwerking met de mentoren.

De interne vertrouwenspersoon is er voor leerlingen die een klacht hebben ten aanzien van ongewenste intimiteiten en dit niet met de mentor kunnen of willen bespreken. De vertrouwenspersoon zorgt voor een eerste opvang van klager en aangeklaagde. Hij begeleidt het proces van klagen binnen de school. Wanneer bemiddeling niet lukt en er sprake is van een officiële klacht biedt hij ondersteuning bij de verwijzing naar een onafhankelijke vertrouwenspersoon die de klager verder zal begeleiden (zie ook het "Klachtenreglement en procedures van bezwaar en beroep van de onderwijsgroep Galilei en Maerlant").

De trainers (sociale vaardigheid, rots en water, faalangst) verzorgen trainingen die als doel hebben leerlingen vaardigheden aan te leren die hen in staat stellen op een ontspannen en plezierige manier de school te doorlopen. De trainingen zijn bedoeld als een eerste aanzet in het proces van gedragsverandering en/of leren omgaan met faalangst.

6.3 Ondersteuning derde lijn

De derde lijn wordt gevormd door externe specialisten. Zij kunnen worden geraadpleegd als er sprake is van een complexe problematiek.

De begeleider passend onderwijs begeleidt leerlingen met een cluster indicatie (rugzakje). Het begeleiden van deze leerlingen vraagt expertise en vaardigheden die docenten niet automatische bezitten. Daarom wordt er samengewerkt met een ambulante begeleider van de betreffende cluster. De begeleider coacht docenten en geeft docententeams handelingsgerichte adviezen bij handelingsverlegenheid. In het kader van passend onderwijs zullen de cluster indicaties geleidelijk verdwijnen (1-08-2016) en zal de rol van ambulante begeleider worden herzien.

De leerplichtambtenaar heeft naast een signalerende functie ook een actieve rol op het gebied van de aanpak van het schoolverzuim. De leerplichtambtenaar zorgt zo nodig ook voor de koppeling naar derden (bijvoorbeeld Raad voor de Kinderbescherming).

De jeugdverpleegkundige/schoolarts richt zich op de (psycho)somatische diagnostiek. Hij heeft een signalerende functie binnen het onderwijs zoals het onderzoek dat bij alle leerlingen van klas 1 en de pre-examenklas wordt gedaan en het spreekuur (op afroep) dat gehouden wordt voor leerlingen en hun ouders.

Bureau Jeugdzorg (BJZ) kan, in overleg met ouders, ingeschakeld worden als er problemen zijn met een leerling in de thuissituatie of als gedragsmatige en/of psychische problemen zijn. Ook kunnen ouders zelf contact opnemen met BJZ.

Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is er voor alle ouders en opvoeders die vragen hebben over de opvoeding, het opgroeien of de gezondheid van hun kind. Maerlant werkt nauw samen met de diverse centra voor Jeugd en Gezin in de regio. De schoolmaatschappelijk werker en de jeugdverpleegkundige zijn de verbindende schakels.

Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) behandelt en begeleidt kinderen met psychische stoornissen. Doorverwijzing loopt via de huisarts of BJZ.

De wijkagent heeft in eerste instantie een preventieve functie. Zaken waarbij leerlingen betrokken zijn (als slachtoffer of als verdachte) hoeven niet eerst de politiemolen in en daardoor is een snellere afwikkeling mogelijk. Verder houdt hij zich ook bezig met voorlichting en met het tegengaan van overlast van personen van buiten de school.

De time-out voorziening wordt gezien als basisvoorziening voor gedragsmoeilijke leerlingen die (tijdelijk) niet meer te handhaven zijn op school. Het gaat om leerlingen die een grens hebben overschreden of dreigen te overschrijden. Ze zijn wel gemotiveerd of kunnen dat worden om hun opleiding binnen het reguliere onderwijs te vervolgen.

De afdelingsleider leerlingbegeleiding is verantwoordelijk voor alle zaken die betrekking hebben op de tweede- en derdelijns begeleiding. (organigram bijlage 4)

6.4 Overzichtsschema ondersteuningsstructuur

Eerste lijn

Mentoren
Vakdocenten
Afdelingsleider

Tweede lijn

Orthopedagoog
Schoolmaatschappelijk werker
Leerlingbegeleider
Remedial Teacher
- *Dyslexiespecialist*
- *Rekenspecialist*
Decaan/Loopbaanbegeleider
Vertrouwenspersoon
Trainer
Afdelingsleider leerlingbegeleiding

Derde lijn

Begeleider Passend Onderwijs
Leerplichtambtenaar
Jeugdverpleegkundige/schoolarts
Centrum voor Jeugd en Gezin
Bureau Jeugdzorg
Geestelijke Gezondheidszorg
Wijkagent
Time out voorziening
Afdelingsleider leerlingbegeleiding

7 Overlegstructuur

Binnen Maerlant houden meerdere teams zich bezig met de leerlingbegeleiding. Evenals de ondersteuningsstructuur, wordt ook de overlegstructuur in drie niveaus ingedeeld. (bijlage 5)

7.1 Overleg eerste lijn

Afdelingsteam: bestaande uit docenten die binnen de afdeling les geven, mentoren en de afdelingsleider. Het team overlegt tijdens rapportvergaderingen, leerlingenbesprekingen en teamvergaderingen. Ook vindt er regelmatig een mentoren overleg plaats. De verschillende vormen van overleg, zoals hierboven genoemd, vallen onder de verantwoordelijkheid van de afdelingsleider.

7.2 Overleg tweede lijn

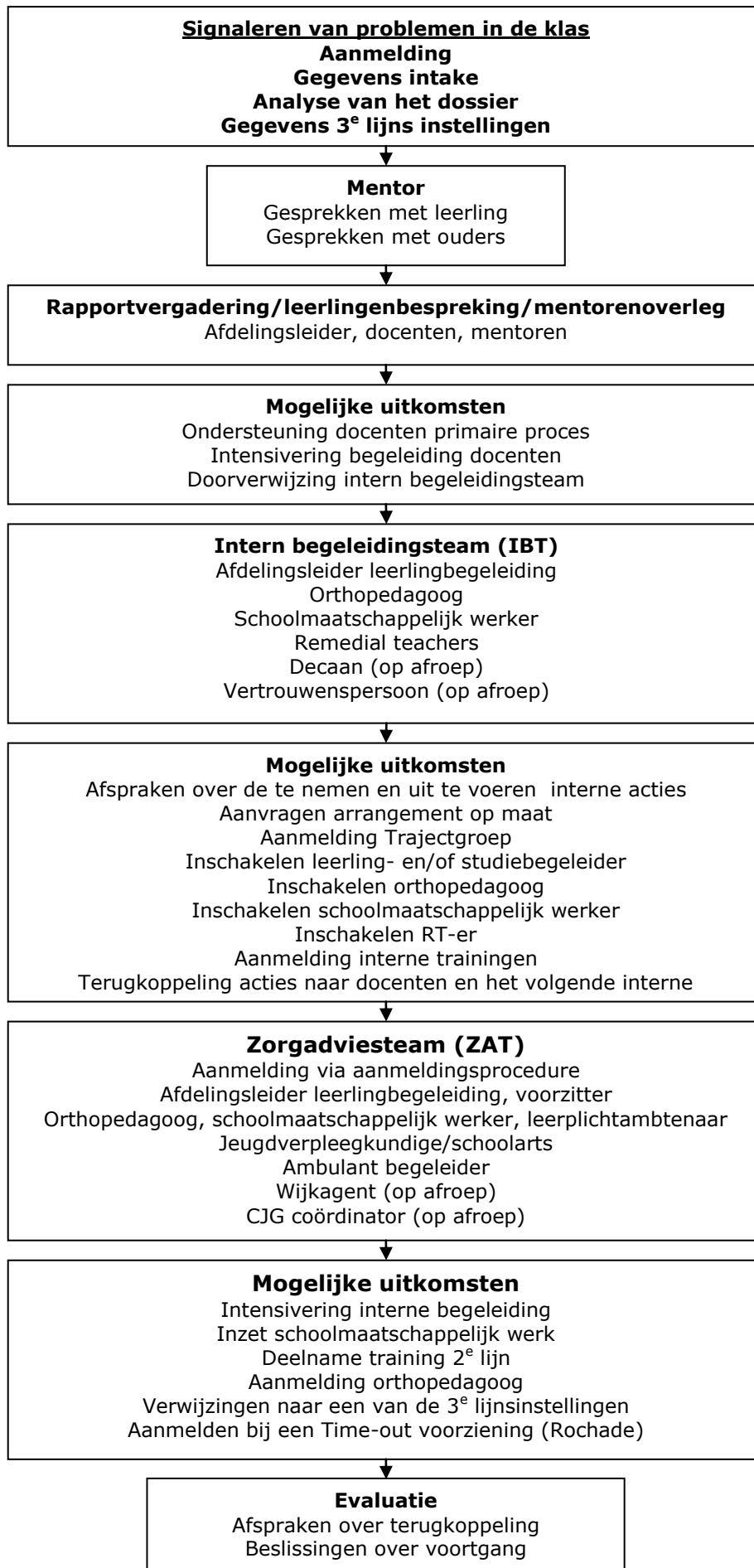
Intern Begeleidingsteam (IBT): bestaande uit orthopedagoog, remedial teacher, schoolmaatschappelijk werker, leerlingbegeleider en afdelingsleider leerlingenzorg. De decaan en de vertrouwenspersoon zijn op afroep beschikbaar. Wanneer uitbreiding en verdieping van de begeleiding noodzakelijk is, wordt het IBT ingeschakeld. Het IBT overlegt wekelijks en wordt aangestuurd door de afdelingsleider leerlingbegeleiding.

7.3 Overleg derde lijn

Zorgadviesteam (ZAT): bestaande uit afdelingsleiders, schoolmaatschappelijk werker, leerplichtambtenaar, jeugdverpleegkundige, ambulante begeleider en afdelingsleider leerlingbegeleiding. Naast de vaste deelnemers kunnen ook deelnemers, zoals bureau Halt, politie, et cetera, op afroep participeren in het ZAT. Als men tijdens de leerlingenbespreking of binnen het IBT van mening is dat externe zorg noodzakelijk is, wordt de leerling aangemeld voor het ZAT. Ouders worden uitgenodigd om bij de eerste bespreking aanwezig te zijn. Incidenteel kan ook de leerling aansluiten. Het ZAT overlegt 6 x per jaar en wordt aangestuurd door de afdelingsleider leerlingenzorg. Zie ook het Protocol zorg- en adviesteam Maerlant en het Privacy reglement ZAT.

7.4 Overzichtsschema overlegstructuur

Zie blz. 12 en bijlage 6

8 Leerlingvolgsysteem

Om de ontwikkeling van de leerling goed in de gaten te kunnen houden heeft Maerlant een leerlingvolgsysteem (LVS). Dit LVS is opgenomen in het administratieprogramma "Magister".

De dossiers die meekomen vanuit het primair onderwijs of een andere VO school worden gescreend op belangrijke informatie en deze wordt vervolgens verwerkt in het leerlingendossier. De gegevens van de leerlingen worden voor de docenten overzichtelijk in kaart gebracht in een groepsoverzicht en dienen als basis om een leerling te kunnen bespreken. Relevante informatie wordt opgenomen in het dossier. Bij het realiseren van de doorgaande lijn in de begeleiding van de leerling speelt het dossier een belangrijke rol. Het is een overdrachtdossier waarbij veel aandacht wordt besteed aan de overdracht van informatie tussen de leerjaren.

8.1 Inhoud digitale leerlingvolgsysteem

Het LVS bevat van elke leerling de volgende gegevens:

- de beginsituatie aan de hand van de aanmeldingsformulieren zoals informatie over de thuissituatie, leer en/of gedragsproblemen, dyslexie, faalangst, uitslagen van toetsen en testen (drempelonderzoek, IQ gegevens, NPV-J, Cito scores et cetera), Iwoo- en/of cluster beschikking;
- aanvullende informatie gedurende schoolloopbaan van toets- en testgegevens (schoolvragenlijst, Cito entree-, volg-, en adviestoetsen);
- informatie uit leerlingenbesprekingen en rapportvergaderingen inclusief gemaakte afspraken;
- feitelijke gegevens over te laat komen, verwijderingen en geoorloofde en ongeoorloofde afwezigheid;
- notities over contact school-thuis;
- verslagen van gesprekken met ouders;
- officiële brieven;
- behaalde cijfers.

Indien van toepassing:

- incidenten waarbij de leerling betrokken is;
- nemen van disciplinaire maatregelen;
- aanvullende onderzoeken;
- begeleidingsplan
- verslagen van begeleidingsgesprekken;
- verslagen begeleidingsactiviteiten;
- ontwikkelingsperspectief

8.2 Aanvullend dossier op papier

- als aanvulling op het LVS heeft elke leerling een papieren dossier. Hierin bevinden zich gegevens zoals het aanmeldingsformulier en bijlagen, relevante informatie met betrekking tot de aanmelding, test- en toets formulieren, bevestiging Iwoo beschikking en alle overige relevante informatie die wordt verzameld gedurende de schoolloopbaan van de leerling;
- leerlingen die worden besproken in het ZAT hebben een apart dossier dat wordt bewaard door de afdelingsleider leerlingenzorg. Dit dossier is slechts toegankelijk voor de vaste leden van het ZAT;
- alle gegevens met betrekking tot een clusterindicatie worden bewaard door de afdelingsleider leerlingenzorg. Dit geldt tot 01-08-2016;
- alle gegevens met betrekking tot het aanvragen van een arrangement op maat worden bewaard door de afdelingsleider leerlingenzorg. Een kopie van het arrangement komt in het leerlingendossier. De arrangementen op maat vervangen op den duur de cluster indicaties.

8.3 Verantwoordelijkheden

- de eindverantwoordelijkheid voor het LVS ligt bij de afdelingsleider van de afdeling waar de leerling deel van uitmaakt;
- in de uitvoering hebben meerdere mensen de verantwoordelijkheid zoals: mentoren, docenten, administratie;
- de eindverantwoordelijkheid voor de dossiers van het ZAT, de clustergegevens en de gegevens van het arrangement op maat ligt bij de afdelingsleider leerlingenzorg.

8.4 Privacy

Het verzamelen van gegevens van de leerlingen valt onder de Wet Bescherming Persoonsgegevens. Deze gegevens zijn alleen toegankelijk voor de begeleiders van de leerling in de school. De school verstrekt geen informatie aan derden zonder toestemming van ouders/wettelijke vertegenwoordigers of de leerling als deze 16 jaar is of ouder. Ouders kunnen op verzoek inzage krijgen in het dossier, na het maken van een afspraak. Dit geldt ook voor de leerling van 16 jaar of ouder.

Indien het gaat om de veiligheid van de school, het personeel en/of de leerlingen, bestaat de mogelijkheid dat de directie van Maerlant gegevens van leerlingen aan derden, zoals politie verschaft. Hierbij wordt de Wet Bescherming Persoonsgegevens in acht genomen.

9 Leerwegondersteuning

9.1 Iwoo klassen

Maerlant heeft ervoor gekozen om de ondersteuning en begeleiding van leerlingen met een Iwoo indicatie vorm te geven door met name in de onderbouw kleine klassen te realiseren. We streven naar een maximum aantal leerlingen van 15. Een klein team van docenten geeft les aan deze klassen. De mentor verzorgt een groot gedeelte van de lessen. Voor de aanpak van didactische en/of sociaal-emotionele problematiek wordt gebruik gemaakt van een groepshandelingsplan. In de bovenbouw is het aantal leerlingen per klas hoger. Dit hangt onder andere af van het niveau en de keuze voor de vakrichting. Door de intensievere ondersteuning en begeleiding in de onderbouw kunnen de meeste leerlingen de overstap naar de bovenbouw goed aan.

Als blijkt dat een leerling in de bovenbouw toch aanvullende ondersteuning nodig heeft om zijn diploma te behalen kan een beroep worden gedaan op een aantal specialisten binnen de school (remedial teacher, orthopedagoog, schoolmaatschappelijk werker) of de trajectgroep. De Iwoo klassen in de onderbouw en de ondersteuning in de bovenbouw worden bekostigd uit de extra middelen die de school jaarlijks ontvangt voor leerlingen met een Iwoo indicatie.

10 Extra ondersteuning

10.1 Iwoo+ klassen onderbouw

Naast de reguliere Iwoo klassen beschikt Maerlant over een aparte afdeling die speciaal is ingericht voor leerlingen met een complexere onderwijsproblematiek. Er is sprake van een rustige werkomgeving in een kleine setting met veel structuur, duidelijkheid en voorspelbaarheid. De leerlingen worden in de Iwoo+ onderbouw voorbereid op de overstap naar de reguliere bovenbouw. Het docententeam wordt ondersteund door de ambulante begeleider, schoolmaatschappelijk werker, orthopedagoog en afdelingsleider leerlingenzorg. De Iwoo+ klassen worden bekostigd uit de extra middelen die de school jaarlijks ontvangt voor leerlingen met een Iwoo indicatie en/of cluster 4 indicatie of een arrangement op maat.

Doelgroep:

- leerlingen met een extra ondersteuningsvraag op didactisch en/of sociaal-emotioneel gebied kunnen na, onder andere advisering van de Commissie Integrale Zorg en Onderwijs (CIZO), geplaatst worden in Iwoo+ klassen met maximaal 12 leerlingen. Om hun leerweg met goed gevolg te kunnen afsluiten, krijgen de leerlingen een intensieve vorm van begeleiding bij het leer- en ontwikkelingsproces in een rustige werkomgeving. Voor elke leerling wordt een OPP gemaakt. (Bijlage 12) De mentor is verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het OPP. Eén keer in de twee weken houdt hij een individueel coachgesprek met de leerling naar aanleiding van de persoonlijke doelen die door de leerling zijn opgesteld. Voor deze leerlingen geldt dat zij in het bezit moeten zijn van een Iwoo indicatie;
- CIZO geeft regelmatig het advies om voor leerlingen met een praktijkonderwijs beschikking voor maximaal één jaar een observatieplaats in een Iwoo+ klas aan te vragen. In die periode wordt bekeken of deze leerlingen zich kunnen ontwikkelen binnen het leerwegondersteunend onderwijs of dat zij beter opgevangen kunnen worden in het praktijkonderwijs;
- voor leerlingen met een ASS-problematiek is er binnen Maerlant een speciale methodiek ontwikkeld. ASS staat voor leerlingen met een diagnose in het Autistisch Spectrum. Leerlingen kunnen worden geplaatst in een Iwoo+ klas met maximaal 10 leerlingen indien hun problematiek internaliserend van aard is en wanneer hun didactische vaardigheden op vmbo niveau liggen. Deze doelgroep wordt begeleid in een eigen leerstroom met extra zorg door docenten met expertise op dit gebied. De toelatingscommissie bepaalt of de problematiek van de aangemelde leerling past binnen het ondersteuningsprofiel van de school en de leerling plaatsbaar is in deze structuurgroep.

Voor deze leerlingen geldt dat zij in het bezit moeten zijn van een lwoo- en/of cluster indicatie en/of arrangement. De cluster indicaties zijn nog tot 01-08-2016 geldig. Daarna kan de school voor deze leerlingen een arrangement op maat aanvragen.

10.2 Trajectgroep

De trajectgroep is een interne voorziening bedoeld voor alle leerlingen binnen Maerlant waarbij sprake is van een extra ondersteuningsbehoefte, uitgezonderd de lwoo+ leerlingen. Zij hebben hun eigen voorziening. De trajectgroep biedt leerlingen met een extra ondersteuningsvraag begeleiding op weg naar hun eindbestemming: het diploma. De inhoud van de begeleiding is maatwerk. Daarnaast kan de trajectgroep docenten, onderwijsondersteuners, ouders/verzorgers professioneel ondersteunen in de begeleiding van deze leerlingen. De dagelijkse begeleiding van leerlingen is in handen van de trajectbegeleider. De trajectgroep maakt deel uit van de interne begeleidingsstructuur en valt onder de verantwoordelijkheid van de afdelingsleider leerlingenzorg. Het IBT bepaalt welke leerlingen voor deze vorm van ondersteuning in aanmerking komen. De trajectgroep wordt bekostigd uit de extra middelen die de school jaarlijks ontvangt voor leerlingen met een cluster indicatie of een arrangement op maat. (bijlage 6)

11 Ambitie

Alle leerlingen van Maerlant krijgen gepaste begeleiding binnen de mogelijkheden van de school, zoals die zijn verwoord in het schoolondersteuningsprofiel van de school

De begeleiding van leerlingen is een kerntaak en een randvoorwaarde om een positief onderwijsklimaat te creëren. Om zo gericht mogelijk begeleiding te kunnen bieden is het noodzakelijk een optimaal georganiseerde ondersteuningsstructuur te ontwikkelen waarbij elke leerling de begeleiding krijgt die hem toekomt en waarbij iedereen, die betrokken is bij een leerling, de wegen kent om een hulpvraag neer te leggen.

11.1 Uitgangspunten leerlingbegeleiding

- de leerling staat centraal;
- er is sprake van educatief partnerschap met ouders. Dat wil zeggen: er bestaat een gelijkwaardige relatie tussen ouders en school, met waardering voor elkaars deskundigheid;
- handelen volgens 4 professionele momenten, zoals door het samenwerkingsverband is vastgesteld:
  1. intake
  2. leerlingenbespreking
  3. bespreking in het IBT
  4. bespreking in het ZAT;
- visie en ontwikkeling op gebied van begeleiding is een verantwoordelijkheid van het hele team. Het team moet op de hoogte gehouden worden van de ontwikkelingen en plannen en moet actief betrokken worden door middel van inspraak en ontwikkelingstaken. Er moeten regelmatig evaluaties plaatsvinden;
- we richten ons vooral op een preventieve aanpak van de leer/gedragsproblemen in combinatie met afstemming op de mogelijkheden en behoeften van de leerling en de kaders waarbinnen de school kan begeleiden. De nadruk komt te liggen op het gebied van integratie van de begeleiding in de klas en het zo klein mogelijk maken van begeleiding buiten de klas. Integrale begeleiding moet binnen de school gestalte krijgen volgens een duidelijke organisatie en via een heldere communicatie;
- teamleden moeten, in het kader van passend onderwijs, geschoold worden in vaardigheden die noodzakelijk zijn om leerlingen te ondersteunen. Daardoor wordt de begeleiding breder gedragen door mentoren en vakdocenten en wordt de begeleiding buiten de klas zo klein mogelijk gehouden;
- speciale hulp buiten de klas wordt ingezet bij ernstige problematiek. Specialisten maken een analyse van de leer- en/of gedragsproblemen en zoeken met mentoren en vakdocenten gezamenlijk naar geschikte oplossingen. Er wordt een OPP opgesteld Er moet structureel overleg zijn tussen mentor, vakdocenten en specialisten zodat het OPP zo breed mogelijk wordt gedragen.

11.2 Doelstellingen

De school heeft in 2018:

- een protocol waarin het contact met de ouders is vastgelegd. Richtinggevend hierbij is: "Handreiking samenwerking met ouders in het voortgezet onderwijs" van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI);
- een heldere ondersteuningsstructuur waarin gewerkt wordt volgens het model planmatig handelen:
I signaleren van de problemen; II analyseren en verbreden; III bespreken;
IV handelen en monitoren; V evalueren; (bijlage 7)
- mentoren en docenten die leerlingen begeleiden volgens gemeenschappelijke uitgangspunten. De begeleiding is toegespitst op niveau en leeftijd en is afhankelijk van de soort problematiek;
- mentoren, docenten en onderwijsondersteuners die competent zijn in de signalering van en de omgang met leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben;
- docenten die kunnen omgaan met verschillen in de klas en naar aanleiding van de onderwijsbehoefte van de leerling zo nodig aanpassingen kunnen maken in hun lessen;
- voldoende mogelijkheden om de leerlingen met sociaal-emotionele problematiek en/of leerproblematiek passende ondersteuning te bieden, zoals onderwijs op maat, ondersteuningslessen, huiswerkbegeleiding, remedial teaching, trainingen;
- een voorziening –trajectgroep- gecreëerd waar leerlingen, docenten, ouder/verzorgers terecht kunnen voor extra hulp en begeleiding. De trajectgroep biedt leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte de mogelijkheid om regulier onderwijs te volgen; (bijlage 6)
- een protocol waarin is vastgelegd welke verpleegkundige en medische handelingen mogelijk en onmogelijk zijn.

De school zorgt voor:

- een warme overdracht van leerlingen tussen alle leerjaren. Dit houdt in dat de leerlingen bij de overgang naar een ander leerjaar en/of een nieuwe mentor uitvoerig worden besproken.

12 Kwaliteitsbewaking

Maerlant werkt systematisch aan kwaliteitszorg. Er is sprake van een continu verbeterproces om zodoende aan de kwaliteitseisen te voldoen.

12.1 Interne bewaking

Het is belangrijk de kwaliteit van de leerlingbegeleiding goed te bewaken. Hiervoor is een overzicht nodig van het aantal leerlingen dat extra begeleiding heeft ontvangen, de mate van begeleiding en het resultaat van de begeleiding. Op deze manier is het mogelijk de kwantiteit en kwaliteit van de begeleiding te monitoren. Bovendien kan op deze manier verantwoording worden afgelegd over de gedane investeringen.

De afdelingsleider leerlingbegeleiding voert jaarlijks evaluatiegesprekken met de bij de begeleiding betrokken externe en interne specialisten en maakt hiervan een verslag met daarin opgenomen de gemaakte afspraken. Leerlingen die extra begeleiding ontvangen hebben en hun ouders worden eveneens bij de evaluatie betrokken. De uitkomsten van deze evaluaties kunnen het verbeterproces, indien nodig, op gang brengen.

Eén maal per twee jaar evalueert de afdelingsleider leerlingbegeleiding het gehele systeem van leerlingbegeleiding. Daarvoor wordt door de afdelingsleider leerlingbegeleiding een sterkte/zwakte analyse gemaakt op basis van de evaluatiegesprekken met de externe- en interne specialisten, leerlingen en hun ouders. Ook de afdelingsleiders stellen een sterkte/zwakte analyse op van de leerlingbegeleiding in hun eigen afdeling. Aan de hand van deze sterkte/zwakte analyses kan het systeem van leerlingbegeleiding worden bijgesteld.

Daarnaast worden er intern regelmatig enquêtes afgenomen onder de leerlingen, ouders en medewerkers. Maerlant neemt ieder jaar deel aan het tevredenheidsonderzoek van Vensters voor Verantwoording. Met behulp van de resultaten wordt een ontwikkelagenda gemaakt met daaraan gekoppeld actie- c.q. verbeterpunten.

12.2 Externe bewaking

De kwaliteit van de leerlingbegeleiding wordt extern beoordeeld door de Inspectie van Onderwijs. Zij zien erop toe dat Maerlant zich houdt aan het toezichtkader dat door de inspectie is/wordt opgesteld.

De afdelingsleider leerlingbegeleiding legt jaarlijks verantwoording af aan de rector over de kwaliteit van de geboden leerlingbegeleiding.

Bijlage 1

Samenwerkingsverband VO-VSO Voorne Putten Rozenburg

Wat zegt de wet?

In artikel 17a, lid 2 wordt het volgende doel omschreven: het samenwerkingsverband stelt zich ten doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen. (artikel 17a, lid 2)

De visie van het samenwerkingsverband

De visie van het samenwerkingsverband sluit nauw aan op de wettelijke tekst. "Het samenwerkingsverband VO-VSO Voorne Putten Rozenburg brengt samenwerking tussen schoolbesturen tot stand en onderhoudt deze, gericht op het bieden van een passende onderwijsplek voor alle leerlingen. Deze samenwerking vindt zijn grondslag in het wettelijke kader en Referentiekader Passend Onderwijs. De –door het samenwerkingsverband geformuleerde en in het ondersteuningsplan vastgelegde – visie en strategische doelstellingen zijn daarbij leidend.

De leidende kernwaarden zijn openheid, kwaliteit en gezamenlijke verantwoordelijkheid met respect voor iedere autonomie en identiteit. Deze kernwaarden zijn geconcretiseerd in de verworvenheden van het samenwerkingsverband en zijn richtinggevend in het denken over en uitvoeren van Passend Onderwijs.

Als het gaat om openheid wordt jaarlijks geëvalueerd en gerapporteerd over de resultaten en opbrengsten van het onderwijs op het niveau van het samenwerkingsverband, worden afspraken gemaakt op de kwaliteitszorg en zijn hierop, rekening houdend met ieders autonomie, aanspreekbaar. En worden ouders gezien als partners van de scholen.

Wat betreft de gezamenlijke verantwoordelijkheid is sprake van samenwerking op alle niveaus van het samenwerkingsverband, bestaat een gedeelde visie op zorg, willen scholenleren van elkaar en is afgesproken dat alle leerlingen naar school gaan. Over de kernwaarde kwaliteit het volgende: het werk van de docent staat centraal, er wordt voortdurend gewerkt aan de kwaliteit van de interne begeleiding in de school, er is een gezamenlijke verantwoordelijkheid in het verstrekken van een groot mogelijke basisondersteuning en er wordt gestreefd naar kwaliteit en continuïteit in de beleidscyclus werkgroepen, directieoverleg en bestuur.

Hoe vult het samenwerkingsverband Passend Onderwijs in?

Het bestuur heeft de bovenvermelde visie geëxpliciteerd in een aantal uitgangspunten voor Passend Onderwijs. Deze uitgangspunten vormen samen de spreekwoordelijke stip aan de horizon. Een aantal uitgangspunten zal op korte termijn gerealiseerd zijn, andere punten behoeven meer tijd.

Uitgangspunten Passend Onderwijs

- Het samenwerkingsverband biedt een dekkend aanbod van onderwijsondersteuning op het regulier onderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, boven schoolse voorzieningen en duale trajecten tussen deze voorzieningen.
- Het samenwerkingsverband biedt voor alle leerlingen die woonachtig zijn in de regio een passende, uitdagende en perspectiefrijke schoolloopbaan. Dit uitgangspunt impliceert de nabijheid van zorg in maximale reistijd van 40 minuten.
- Het samenwerkingsverband wil vanuit en door Passend Onderwijs een einde maken aan de wachtlijsten en thuiszitters.
- Voor de scholen van het samenwerkingsverband is de vastgestelde ondersteuningsvraag van de leerling het uitgangspunt voor de te bieden ondersteuning.

- Het samenwerkingsverband gaat uit van een evenwichtige verdeling van de zorg last over de scholen.
- Onderwijsarrangementen worden altijd vanuit één regie, namelijk de Commissie Integrale Zorg en Onderwijs (CIZO), toegekend en gemonitord.
- Cruciaal zijn de doorlopende schoolloopbanen. Hierbij staat de vraag centraal "wat heeft de leerling op zijn vervolgschool nodig en hoe kan dit worden georganiseerd?"
- Het samenwerkingsverband wil meer integratie tussen de expertise en de voorzieningen van het voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs.
- Ouders zijn gesprekspartners van de school en worden vanaf de aan melding betrokken bij alle formeel vastgelegde overleggen voor/over hun kind.

Uit het: "Ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband VO-VSO Voorne Putten Rozenburg, 2014-2018"

Zie voor verder informatie over het samenwerkingsverband

www.vovpr.nl

Bijlage 2

Mentoraat

Iedere klas heeft een eigen mentor. Hij ziet zijn leerlingen als vakdocent maar heeft ook een wekelijks mentoruur met zijn klas. Het mentoruur voor de onderbouw is in het lesrooster opgenomen. In de bovenbouw kan de mentor op een vast tijdstip de leerlingen individueel of in kleine groepen uitnodigen. Dit uur is niet in het lesrooster opgenomen. De mentor heeft een signalerende functie en is voor alle voorkomende problemen van pedagogisch-didactische en psychosociale aard het eerste aanspreekpunt voor leerlingen, vakdocenten, ouders/verzorgers, specialisten en schoolleiding. Vooral in het eerste leerjaar is de begeleiding intensief. Voordat het schooljaar begint worden alle brugklasleerlingen uitgenodigd om kennis te maken met hun klasgenoten en de mentor. Ook worden de ouders uitgenodigd om met elkaar en met de mentor kennis te maken. Dit om de overgang van de basisschool naar het voortgezet onderwijs zo goed mogelijk te laten verlopen. Indien noodzakelijk worden de ouders van de brugklasleerlingen vóór het begin van het schooljaar uitgenodigd voor een individueel gesprek. In de tweede week van het schooljaar gaan de leerlingen met hun mentor en lesgevende docenten op kennismakingskamp met uitzondering van de lwoo+ klassen¹. Het kennismakingskamp is een verplicht onderdeel van het lesprogramma en heeft als doel elkaar te leren kennen en als groep met elkaar bezig te zijn. De mentoren hebben de gelegenheid de leerlingen te observeren en hun begeleiding daarop af te stemmen. In oktober worden de ouders van de mentorgroep uitgenodigd om met elkaar de eerste ervaringen uit te wisselen. Bij de start van het schooljaar neemt de mentor de dossiers door van zijn klas. De mentor houdt het leerlingendossier bij, verzorgt de mentorlessen en houdt de absentes bij. Hij begeleidt de leerlingen individueel en begeleidt het groepsproces. Gedurende het gehele schooljaar vinden er informatie- en ouderavonden plaats voor alle leerjaren.

Taakomschrijving mentor

De mentor neemt de belangrijkste plaats in bij de begeleiding van de leerling. Hij is degene die de leerling in eerste instantie het meest intensief begeleidt. Dit betekent dat hij beschikt over basiskennis en basisvaardigheden op alle drie gebieden van begeleiding: studie, keuze en persoonlijke ontwikkeling. Hij heeft een signalerende functie en is voor alle voorkomende problemen van pedagogisch-didactische en psychosociale aard het eerste aanspreekpunt voor leerlingen, vakdocenten, ouders/verzorgers, specialisten en schoolleiding. De mentor creëert een band met zijn klas/groep, stimuleert het groepsproces en zorgt ervoor dat alle leerlingen zich veilig voelen. Leerlingen met specifieke behoeftes worden in eerste instantie begeleid door hun mentor. Wanneer de mentor of de leerling extra ondersteuning nodig heeft, dan biedt de school die ondersteuning intern (tweedelijns begeleiding) of extern (derdelijns begeleiding). Voor de bovenbouw wordt er geen mentorles ingeroosterd, wel is er in het lesrooster een moment waarop de mentor zijn leerlingen individueel of in kleine groepen kan uitnodigen. Het mentoraat is meer gericht op de leerling dan op de klas.

Begeleiding

De mentor:

- is op de hoogte van de inhoud van het dossier, bij aanmelding van een nieuwe leerling;
- houdt het dossier/leerlingvolgsysteem bij, verzamelt informatie daartoe en verspreidt deze informatie onder belanghebbenden;
- draagt het dossier aan het einde van het schooljaar warm over aan de mentor van het volgend jaar;
- signaleert problemen, zowel op onderwijskundig als sociaal emotioneel gebied.
- stuurt op gedrag, op leerhouding, op kwaliteiten en ontwikkelpunten;
- onderhoudt contacten met tweedelijns- en derdelijns begeleiding;

¹Leerlingen die geplaatst zijn in de lwoo+ klas gaan in de tweede helft van mei op schoolkamp.

- verspreidt handelingsplannen onder lesgevende docenten en is verantwoordelijk voor de uitvoering daarvan;
- verzorgt mentorlessen en studielessen (alleen 1^e leerjaar);
- begeleidt leerlingen bij keuzemomenten (keuzebegeleiding) in samenwerking met decaan;
- treedt bemiddelend op bij conflicten tussen leerlingen en leerlingen en docenten;
- zorgt voor een klassenvertegenwoordiger en plaatsvervanger.

Leerresultaten (ook op sociaal emotioneel gebied)

De mentor:

- houdt leerresultaten van de leerlingen uit zijn mentorklas bij en signaleert veranderingen daarin;
- is aanwezig bij mentorenoverleg;
- bereidt de leerlingenbespreking en de rapportvergaderingen voor;
- is aanwezig bij de leerlingenbespreking en de rapportvergaderingen;
- reikt rapporten uit en neemt deze weer in;
- is aanwezig op ouderspreekuur avonden, informatieavonden, kennismakingskamp (eerste leerjaar), diploma uitreiking;
- organiseert samen met andere mentoren van het leerjaar team klassenavonden en buitenschoolse activiteiten;
- werkt mee aan het voorbereiden en uitvoeren van het jaarboek;
- Organiseert (in de eindexamenklassen) samen met de andere mentoren van de eindexamenklassen onder verantwoordelijkheid van de afdelingsleider de diploma-uitreiking.

Communicatie

De mentor:

- voert individuele gesprekken met de leerling en doet hiervan verslag (noodzakelijk voor het dossier). Tenminste twee maal per jaar vinden er individuele begeleidingsgesprekken plaats met alle leerlingen uit de klas/groep, waarin alle facetten van het functioneren van de leerlingen aan de orde komen;
- voert gesprekken met ouders/verzorgers in aanvulling op de ouderspreekuur avonden en informatieavonden en doet hiervan verslag (noodzakelijk voor het dossier);
- voordat het schooljaar begint of aan het begin van het schooljaar worden ouders van de mentorgroep uitgenodigd om met elkaar en met de mentor kennis te maken. Indien mogelijk worden de ouders van de brugklasleerlingen voor het begin van het schooljaar uitgenodigd voor een individueel gesprek;
- voert overleg met teamleider, afdelingsleider en andere collega's.

Verzuim

De mentor:

- houdt het te laat komen bij, controleert verzuim en verdachte patronen daarin;
- onderzoekt, in samenwerking met de teamleider/afdelingsleider, achtergronden van te laat komen, ongeoorloofd verzuim en verdacht geoorloofd verzuim en neemt indien nodig contact op met de ouders;
- meldt zorgwekkend en/of opvallend verzuim aan de afdelingsleider zorg.

Aanvulling mentoraat bovenbouw

De mentor in de bovenbouw begeleidt de leerling in principe vanaf klas 3 tot aan het examen. In klas drie krijgt de leerling ook les van zijn mentor. In dit jaar kan de mentor een band met zijn mentorleerlingen en met hun ouders opbouwen. De basis voor de driehoek leerling, mentor en ouders wordt gelegd. Deze driehoek is van groot belang voor de begeleiding tot aan het examen, want alleen door een optimale samenwerking tussen deze drie kan de mentor de leerling beter begeleiden en hoeft hij niet steeds opnieuw te beginnen.

De mentor:

- zorgt ervoor dat elke leerling goed op de hoogte is van zijn PTA;
- voert overleg met de decaan en is op de hoogte van het vakkenpakket van de leerling;
- begeleidt de leerling bij de keuze voor een vervolgopleiding.

Ontwikkeling

De mentor:

- bekwaamt zich in gesprekken voeren;
- verwerft inzicht in leer-, gedragsstoornissen en weet hoe daar adequaat mee om te gaan;
- bekwaamt zich in het signaleren van leer- en gedragsproblemen en weet welke stappen hij vervolgens moet zetten;
- heeft inzicht in de verschillende vorm van hulp zowel van binnen als van buiten de school;
- heeft inzicht in eigen functioneren en is in staat op een professionele manier na te denken over zijn bekwaamheid in en opvattingen over het mentor zijn.

**Bijlage 3
Zorgkaart**

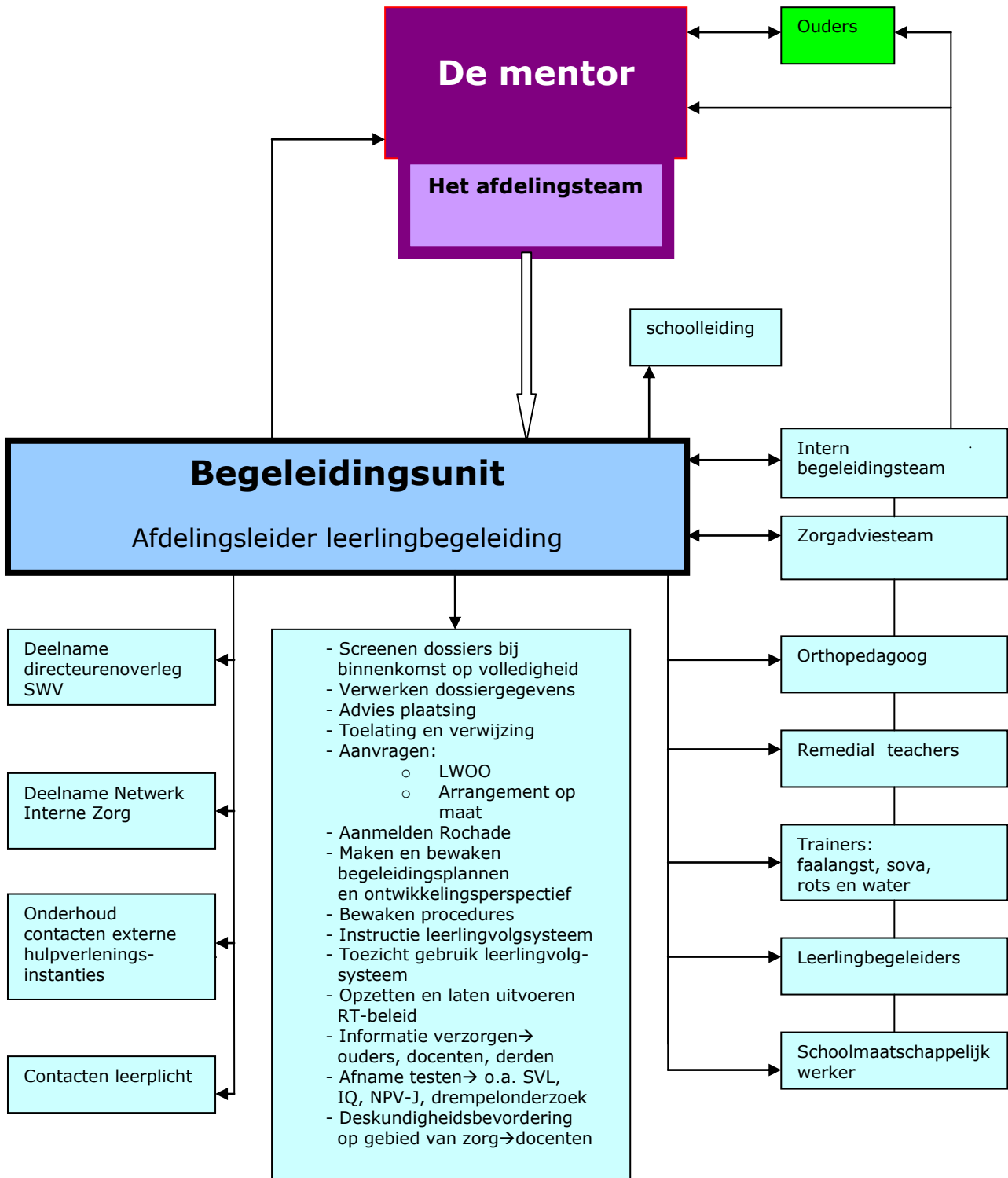
BEGELEIDINGSVORM	BESTEMD VOOR	BEGELEIDING	VERZORGD DOOR
Lwoo	Leerlingen met een lwoo beschikking	* Ondersteuning d.m.v. kleine klassen, planmatig werken met behulp van groepsplan * Mentor verzorgt een groot aantal lessen	Lwoo mentoren, vakdocenten, orthopedagoog, ambulante begeleider
Lwoo+	VMBO Leerlingen met een lwoo beschikking en/of clusterindicatie-arrangement op maat waarbij sprake is van complexe onderwijsproblematiek	*Plaatsing in een kleine gestructureerde setting met een intensieve vorm van begeleiding in een rustige prikkelarme omgeving	Mentoren en docenten met expertise op het gebied van complexe onderwijsproblematiek, ondersteund door orthopedagoog, ambulante begeleider
Dyslexie- Dyscalculiescreening	Alle leerlingen uit het eerste leerjaar en leerlingen uit andere leerjaren die hiervoor in aanmerking komen	*Leerlingen die in het bezit zijn van een dyslexieverklaring krijgen een dyslexiekaart en kunnen gebruik maken van extra faciliteiten (zie RT beleidsplan) Leerlingen die in het bezit zijn van een dyscalculieverklaring kunnen gebruik maken van de door de overheid vastgestelde faciliteiten.	Mevr. van Eijdsen, RT specialist, Dhr. van Vliet, RT specialist, Mevr. drs. van Seventer, orthopedagoog Mevr. drs. van Doren-Kleijn, orthopedagoog
Remedial teaching	Leerlingen die hiervoor in aanmerking komen	* Ondersteuning en begeleiding voor leerlingen met een leerprobleem	Mevr. van Eijdsen, RT specialist Dhr. van Vliet, RT specialist
Rots en water training	1^e Klas leerlingen die hiervoor in aanmerking komen	* Training om de weerbaarheid te vergroten	Dhr. Smit, schoolmaatschappelijk werker
Cognitieve en/of sociale vaardigheidstraining	1^e Klas leerlingen die hiervoor in aanmerking komen	* Training om faalangst terug te dringen en/of het aanleren van sociale vaardigheden	Mevr. drs. van Seventer, orthopedagoog Mevr. drs. van Doren-Kleijn, orthopedagoog Mevr. van der Salm Mevr. Schipper
Examenvrees training	Leerlingen uit de examenklassen	* Training om examenvrees terug te dringen	Mevr. van der Salm

BEGELEIDINGSVORM	BESTEMD VOOR	BEGELEIDING	VERZORGD DOOR
Ondersteuningslessen en/of verrijkingslessen	1^e Klas leerlingen en 2^e klas leerlingen VMBO BB-KB	* Extra uitleg, ondersteuning, verrijking	Vakdocenten
Trajectgroep	Leerlingen die in het bezit zijn van een Cluster indicatie of een arrangement op maat	Maatwerk	Trajectgroepbegeleider Mevr. Veth Mevr. Groenewegen Mevr. van Triet Dhr. van Vliet
Interne vertrouwenspersoon	Alle leerlingen en teamleden	* Behandelt in vertrouwen problemen en klachten op het gebied van seksuele intimidatie	Mevr. van den Hoogenhoff Dhr. van Helvoort Mevr. Groenewegen Mevr. van Triet
Orthopedagoog	Alle leerlingen	* Begeleidt leerlingen die in hun ontwikkeling belemmerd zijn/worden	Mevr. drs. van Seventer Mevr. drs. Van Doren-Kleijn
Decaan/Loopbaanbegeleider	Alle leerlingen	* Begeleidt leerlingen bij het maken van een keuze voor een leerweg, sector en/of vervolgopleiding	Mevr. Amersfoort, vmbo Dhr. van Rooijen, havo Dhr. van der Geest, vwo
Schoolmaatschappelijk werker	Alle leerlingen	* Verleent psychosociale hulp aan leerlingen en ouders	Dhr. Smit
Schoolverpleegkundige	Alle leerlingen	* Periodiek onderzoek voor 1^e klas leerlingen en pre-examenklassen * Begeleidt leerlingen met problemen met een medische achtergrond	Mevr. de Zoete, Centrum voor Jeugd en Gezin
Schoolarts	Alle leerlingen	* Medisch onderzoek na verwijzing door het ZAT	Mevr. Bijl
Intern begeleidingsteam (IBT)	Leerlingen die extra begeleiding nodig hebben (2^e lijnszorg)	* Begeleidt leerlingen voor wie uitbreiding en verdieping van de begeleiding noodzakelijk is	Afdelingsleider leerling-begeleiding en interne begeleiders
Zorgadviesteam (ZAT)	Leerlingen met ernstige problemen die dreigen uit te vallen (3^e lijns zorg)	* Bespreekt leerlingen die dreigen uit te vallen en van wie men van mening is dat het inschakelen van externe deskundigen noodzakelijk is	Afdelingsleider leerling-begeleiding, orthopedagoog, schoolmaatschappelijk werker, afdelingsleiders en externe deskundigen

BEGELEIDINGSVORM	BESTEMD VOOR	BEGELEIDING	VERZORGD DOOR
Rochade, time-out voorziening	Leerlingen die (tijdelijk) in het reguliere onderwijs vastlopen	*Tijdelijk opvang voor leerlingen buiten school	Afdelingsleider leerling-begeleiding en mentor samen met Rochade
Begeleider Passend Onderwijs	Leerlingen met een Cluster 4 indicatie(rugzakje) en/of arrangement	Begeleidt leerlingen en hun ouders, coacht docenten	Mevr. Bakker Mevr. Veth

Bijlage 4

Organigram

Bijlage 5

Uitwerking overlegvormen

1. Afdelingsteam

Drie maal per jaar vinden er in het team rapportvergaderingen plaats. Deze vergaderingen zijn gericht op de resultaten van de leerling. Begeleidingsvragen rond leerlingen worden tenminste drie maal per jaar uitgewisseld in de leerlingenbespreking van het team. Het team bestaat uit mentoren en vakdocenten en wordt aangestuurd door de afdelingsleider.

In de periode tussen de leerlingenbesprekingen vinden er klassenbesprekingen en/of besprekingen tussen teamleider/afdelingsleider en mentoren plaats. In deze besprekingen kunnen leerlingen worden gesignaleerd die aangemeld moeten worden voor een uitgebreide leerlingenbespreking. Leerlingen worden d.m.v. het voorbereidingsformulier door de mentor aangemeld. (bijlage 8) Tijdens de leerlingenbespreking wordt de problematiek van leerlingen vanuit diverse invalshoeken geanalyseerd. Hierbij wordt gekeken naar belemmeringen bij de leerling zelf, belemmeringen in de omgang met medeleerlingen, belemmeringen in de communicatie met de docenten en belemmeringen in de leefomgeving van de leerling. Handelingsafspraken die worden gemaakt hebben doorgaans in eerste instantie betrekking op de (begeleidings-) acties van de mentor en veranderingen in de begeleidingsaanpak in de klassensituatie. De bespreking verloopt volgens een vaste volgorde waarbij de afsluiting altijd bestaat uit een samenvatting van werkafspraken. De mentor maakt n.a.v. de leerlingenbespreking een actielijst waarin de afspraken worden vastgelegd die door de docenten moeten worden uitgevoerd. De mentor bespreekt de afgesproken acties met de leerling. De mentor brengt de ouders op de hoogte. De afdelingsleider zit de leerlingenbespreking voor.

2. Intern begeleidingsteam

Wanneer het team van mening is dat uitbreiding en verdieping van de leerlingbegeleiding noodzakelijk is, omdat er vermoedens zijn van achterliggende complexere problematiek kan men besluiten de leerling aan te melden voor het interne begeleidingsteam (IBT). De leerling wordt door de mentor zelf ingebracht. Hij maakt daarbij gebruik van een voorbereidingsformulier. (bijlage 9) Leerling en ouders zijn op de hoogte van de bespreking in het IBT. Wanneer er binnen het IBT werkafspraken gemaakt worden ligt de uitvoering hiervan doorgaans in handen van één van de leden van het IBT. Zij koppelen terug naar de mentor en zorgen voor dossiervorming in het leerlingvolgsysteem. Er kan een begeleidingsplan worden opgesteld. (bijlage 10) De mentor is verantwoordelijk voor terugkoppeling met het docententeam en de ouders. Het IBT overlegt wekelijks en bestaat uit: afdelingsleider leerlingbegeleiding, orthopedagoog, schoolmaatschappelijk werker, remedial teachers en leerlingbegeleider. De vertrouwenspersoon en de decaan zijn op afroep beschikbaar. De afdelingsleider leerlingbegeleiding zit de vergadering voor.

3. Zorgadviesteam

Doelgroep: leerlingen bij wie de problematiek de deskundigheid van de leerlingbegeleiding van de school overstijgt en/of waarop aanvulling is gewenst.

Als het IBT van mening is dat externe zorg noodzakelijk is, wordt de leerling, na schriftelijke toestemming van de ouders, aangemeld voor het ZAT door middel van een volledig ingevuld aanmeldingsformulier (bijlagen 12, 13, 14). Leerlingen van 16 jaar of ouder moeten zelf toestemming geven voor bespreking in het ZAT

In het ZAT kan men externe deskundigen consulteren. Het ZAT overlegt zes maal per jaar en bestaat uit: afdelingsleider leerlingbegeleiding, afdelingsleider onder- en bovenbouw, schoolmaatschappelijk werker, leerplichtambtenaar, jeugdverpleegkundige en ambulante begeleider. Ouders worden altijd uitgenodigd bij de eerste bespreking aanwezig te zijn. Desgewenst wordt ook de leerling uitgenodigd. Er is een vaste notulist aanwezig. Naast vaste deelnemers kunnen ook deelnemers op afroep participeren in het ZAT: bureau Halt, politie, GGZ, Bureau Jeugdzorg ....

Bijlage 6

Trajectgroep

Met ingang van 01-08-2014 is passend onderwijs een feit en hebben scholen zorgplicht. Alle leerlingen die op één van de scholen van het Samenwerkingsverband Voorne Putten Rozenburg worden aangemeld moeten een passende plek krijgen. Om dit te kunnen realiseren moeten er binnen de scholen voorzieningen worden gecreëerd. Een van deze voorzieningen binnen Maerlant is de lwoo+ afdeling. Deze afdeling is alleen voor vmbo leerlingen in de onderbouw die in het bezit zijn van een lwoo indicatie, vaak in combinatie met een cluster indicatie. Voor de leerlingen uit de overige leerjaren afdelingen heeft Maerlant een voorziening, de trajectgroep, gecreëerd waar leerlingen, docenten, ouder/verzorgers terecht kunnen voor extra hulp en begeleiding. De trajectgroep biedt leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte de mogelijkheid om regulier onderwijs te volgen.

Werkwijze van de trajectgroep

Het uitgangspunt is dat leerlingen in principe het lesrooster van hun eigen klas volgen. Deelname aan de trajectgroep is altijd tijdelijk. De trajectbegeleider en de school bepalen in overleg met leerling en ouders hoe en wanneer er gebruik gemaakt kan worden van de trajectgroep. Deze afspraken staan vermeld in het ontwikkelingsperspectief (OPP) en op de faciliteitenkaart (vergelijkbaar met een dyslexiekaart) en zijn bekend bij alle docenten die de leerling les geven.

Begeleidingsmogelijkheden

- Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben gaan vóór en/of na hun lessen naar de trajectgroep om een gestructureerde aanpak te leren betreffende planning van de schooldag en het huiswerk thuis, het inplannen van toetsen en het gebruik van een agenda. Daarnaast is het mogelijk dat leerlingen voor en na schooltijd de dag doorspreken, roosterveranderingen bespreken of huiswerk maken
- Leerlingen kunnen in de trajectruimte werken tijdens hun tussenuren
- Voor leerlingen die in de pauze rust nodig hebben staat de trajectruimte open
- Er kunnen toetsen worden gemaakt
- De leerlingen kunnen in de trajectgroep terecht tijdens de les als dit, incidenteel, nodig mocht zijn voor de rust van de leerling, zijn klasgenoten en de docent. (uiteraard in overleg met alle betrokken partijen) De leerling gaat daar met instructie en/of studiewijzer voor het vak aan het werk. (time-out mogelijkheid)
- De leerling heeft individuele begeleidingsgesprekken met de trajectbegeleider. De onderwerpen van deze gesprekken zijn afhankelijk van de problematiek van de leerling. Te denken valt aan: agressieregulatie, het aanleren van een stappenplan bij spanning, angst of boosheid, sociale vaardigheden, het aangaan van vriendschappen, samenwerken et cetera. Afspraken over de inhoud en de frequentie staan in het OPP
- Docenten kunnen bij de trajectbegeleider terecht met vragen over de aanpak van de leerling (denk aan het geven van structuur, duidelijk taalgebruik, plaats in de klas, noteren van huiswerk)
- Vanuit de trajectgroep kan iemand, na afspraak, in de lessen komen observeren. Er wordt altijd geobserveerd naar aanleiding van een vraag van de docent of van iemand vanuit de trajectgroep. Het gedrag van de individuele leerling wordt geobserveerd, maar ook de interactie van de leerling met klasgenoten en de interactie tussen leerling en docent. De observatie wordt nabesproken met de desbetreffende docent. Op die manier kan zowel de leerling als de docent er profijt van hebben in hun onderlinge samenwerking
- Vanuit de trajectgroep kan iemand de personeelsleden informeren over een bepaalde leerling of voorlichting geven over bijvoorbeeld de aspecten binnen het autistisch spectrum en handelingsaanwijzingen geven
- Vanuit de trajectgroep worden korte lijnen met ouders/verzorgers gehouden

- Vaak zijn er afspraken gemaakt over het vervolgtraject in geval plaatsing in de trajectgroep geen resultaat heeft. Men kan hier bijvoorbeeld denken aan een snelle plaatsing in de reboundvoorziening of het speciaal onderwijs

Een trajectgroep heeft uitdrukkelijk **niet** de functie van een uitstuurlokaal
In de trajectgroep wordt **geen les** gegeven

De afdelingsleider leerlingbegeleiding zal driemaal per jaar een moment plannen met de trajectgroep. Tijdens deze bijeenkomsten zullen de leerlingen worden besproken en praktische zaken met betrekking tot de trajectgroep worden georganiseerd. Aan het einde van het schooljaar wordt de effectiviteit en de doelmatigheid van de trajectgroep geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Bij deze evaluatie is een lid van de directie aanwezig.

Doelgroep

Doelgroep zijn alle leerlingen met een cluster indicatie (exclusief de leerlingen in LWOO+ onderbouw) en leerlingen zonder cluster indicatie maar wel met een extra ondersteuningsbehoefte. Financiering voor laatstgenoemde leerlingen zal bij het samenwerkingsverband worden aangevraagd in de vorm van een arrangement op maat. Vanaf 01-08-2016 zijn alle rugzakken vervallen en daarmee het onderscheid tussen deze leerlingen.

Leerlingen zonder cluster indicatie kunnen alleen gebruik maken van deze vorm van begeleiding via aanmelding bij het intern begeleidingsteam (IBT). Voor leerlingen die in aanmerking komen voor deze vorm van extra ondersteuning zal in samenwerking met leerling en ouders een ontwikkelingsperspectief (OPP) worden opgesteld. Dit OPP komt in plaats van het handelingsplan.

Doelstelling

De trajectgroep heeft meerdere doelstellingen voor ogen:

- Voorkomen van uitval van leerlingen die qua cognitief niveau de opleiding zouden moeten aankunnen, maar die vanwege gedrags- en/of sociaal-emotionele problematiek dreigen uit te vallen of af te stromen naar een lager niveau.
- Begeleiding van de huidige leerlingen met een cluster indicatie die aangewezen zijn op een tijdelijke begeleiding buiten de klas.
- Voorkomen dat leerlingen de school voortijdig verlaten zonder diploma en daarmee het in stand houden van het sociale netwerk van de leerlingen
- Ondersteuning van docenten in het handelen met betrekking tot leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte
- Ouders ondersteunen in hun rol als pedagogische partner van de school
- Planmatig, handelings- en oplossingsgericht werken door alle betrokkenen
- Effectievere inzet van het budget ten gunste van deze leerlingen

Wat willen we bereiken?

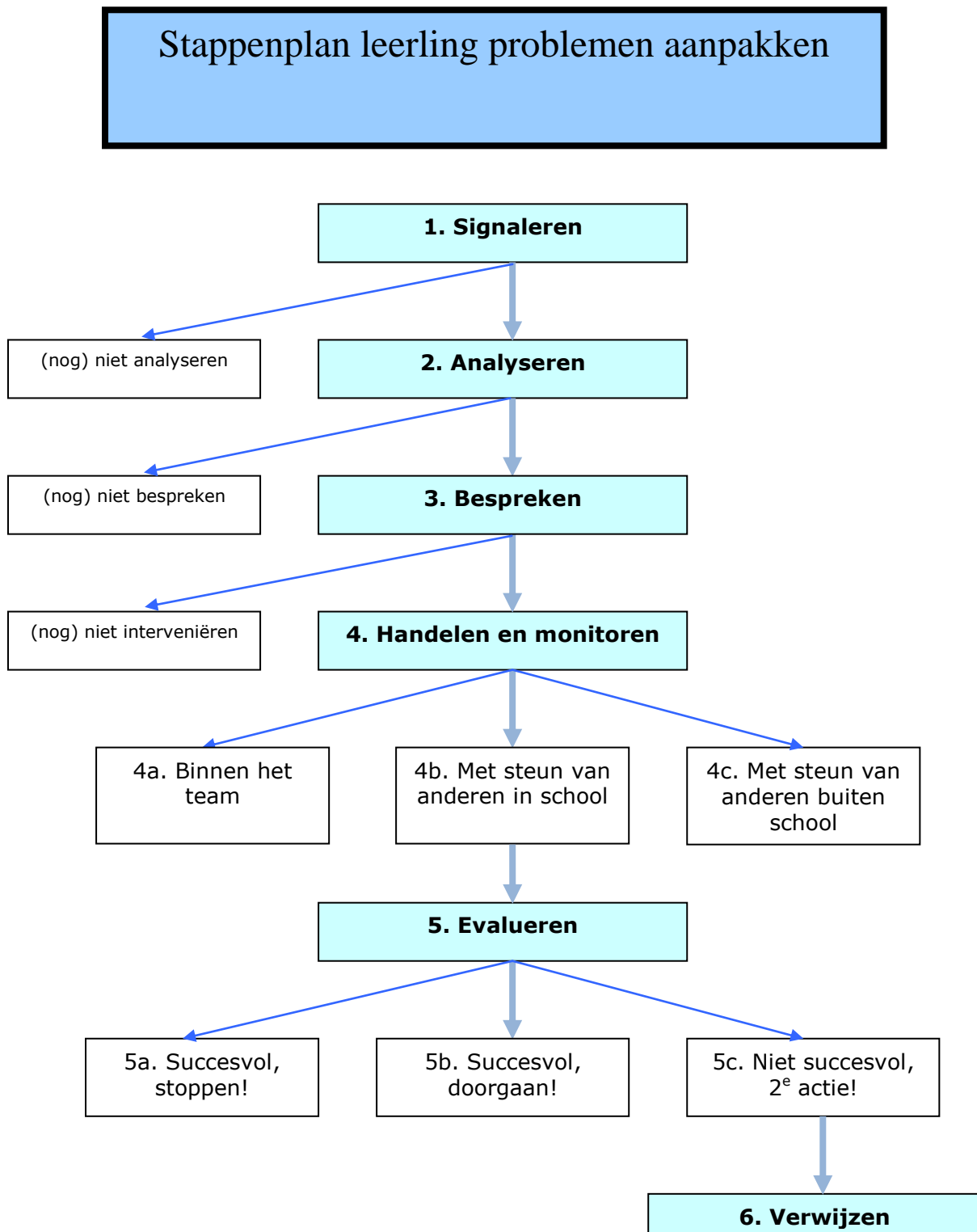
- De ambulante begeleider maakt deel uit van het trajectteam. Daardoor wordt de ondersteuning gebundeld en is de ambulante begeleiding geen "los element" maar een geïntegreerd onderdeel van de begeleidingsstructuur
- De begeleiding voor de leerlingen en de ondersteuning van ouders/verzorgers en docenten houden een grotere continuïteit en alertheid in
- Docenten worden versterkt in het vroegtijdig signaleren van leer- en ontwikkelingsbelemmeringen doordat ze gevraagd worden aan te geven welke leerlingen mogelijk in aanmerking komen voor plaatsing in de trajectgroep
- De expertise van docenten wordt versterkt door ondersteuning bij handelingsverlegenheid in het omgaan met leerlingen met specifieke problemen.
- Ouders/verzorgers hebben een korte, rechtstreekse lijn met de trajectgroep waardoor er meer rust en basisveiligheid bij ouders/verzorgers en kind ontstaan.
- Geïntegreerde implementatie van het OPP
- Draagt bij aan oplossingen voor onderwijsbehoeften van de leerling
- Tijdig afwegen van een passende onderwijsplek, professioneel en flexibel maatwerk

- Minder uitstroom en minder afstroom, minder voortijdig schoolverlaters
- Draagt bij aan het voorkomen van thuiszitters
- Handelingsgerichte advisering ten behoeve van docenten en ouders/verzorgers
- De trajectgroep gaat nauw samenwerken met de mentoren en andere collega's en kan integreren in het IBT en ZAT waardoor er meer ervaring en kennis uitgewisseld kan

Bijlage 7

Stappenplan leerling problemen aanpakken

Bijlage 8

Vorbereidingsformulier leerlingenbespreking

naam leerling .....

geboortedatum .....

afdeling/ klas .....

mentor .....

Signalering ongewenst gedrag of uitvallen op leerprestaties worden gesignaleerd	
Kwaliteiten, sterke kanten, hoge scores leerprestaties	
Verifiëren via dossier, vorige mentor, leerling en/of ouders	
Hulpvraag formuleren vanuit de leerling en in vraagvorm	
Leerdoel SMART	

Bijlage 9

Vorbereidingsformulier IBT

naam leerling .....

geboortedatum .....

afdeling/ klas .....

mentor .....

1. Vraag van de inbrenger: *(ik wil deze leerling inbrengen omdat.....)*

2. Beschrijving van het probleem: *(wie is de leerling, hoe is zijn gedrag, wat is de situatie/aanleiding)*

3. Analyse van het probleem: *(Wat zijn de mogelijke achtergronden, waarmee hangt het probleem samen, wat zijn de vooruitzichten)*

4. Wat heeft de inbrenger zelf aan het probleem gedaan?

5. Hulpvraag

6. Is de leerling op de hoogte van de aanmelding? *(zo nee, waarom niet)*

Zijn ouders op de hoogte van de aanmelding? *(zo nee, waarom niet)*

Alle relevante informatie bijvoegen

Bijlage 10

Begeleidingsplan

1. Gegevens			
Naam		Geb. datum	
Klas en niveau		Mentor	
Datum bespreking		Begeleidingsperiode	
2. Reden van aanmelding			
0 leerprobleem		0 werkhoudingsprobleem	
0 gedragsprobleem		0 problemen privé situatie leerling	
3. Probleembeschrijving			
4. Doel probleemaanpak			
5. Aanpak van het probleem			
Wat?	Hoe?	Wie?	
6. Pedagogische/didactische aanwijzingen			
7. Evaluatiemoment:			
8. Resultaat:			
9 Besluitvorming			
0 afsluiting begeleiding		0 vervolgplan opstellen	0 doorverwijzen ZAT

Bijlage 11

Ontwikkelingsperspectiefplan

Naam		Geboortedatum	
Klas		Mentor	
Datum plan		Periode	

Instroomgegevens

IQ	Cito bao	Drempel/lvs
		TL BL SP RE WS

Didactische gegevens

	Cito 0	Cito 1	Cito 2	Cito 3
TV NLV NWS ELV EWS R/W				

Belemmerende en bevorderende factoren

Factoren	Bevorderend	Belemmerend
Cognitieve & didactische ontwikkeling		
Werkhouding		
Gedrag & sociaal-emotionele ontwikkeling		
Gezondheid		
Veiligheid & verzuim		
Thuisituatie		

Ontwikkelingsperspectief

Binnen Maerlant

- Traject op maat
- VMBO BB
- VMBO KB
- VMBO GT
- Havo
- Vwo

Vervolgonderwijs

- MBO niveau 2
- MBO niveau 3/4
- HBO
- WO

Begeleiding

Onderwijsbehoeftes

Doelen

Afspraken

Middelen

Aandachtspunten

Evaluatie

--

Handtekening ouder(s)/verzorger(s)

Handtekening leerling

Handtekening school

.....

.....

.....

Bijlage 12

Toestemmingsformulier aanmelding ZAT

Verklaring

Ondergetekende:

Naam _____

Adres _____

Woonplaats _____

Telefoon _____

verklaart hierbij als ouder/verzorger van:

Naam leerling _____

Geboortedatum _____

- toestemming te geven voor aanmelding van bovengenoemde leerling bij het zorg- en adviesteam van Maerlant
- in het bezit te zijn van het ZAT protocol en het privacyreglement van het ZAT en bekend te zijn met de inhoud;
- toestemming te geven voor uitwisseling van relevante informatie door de in het protocol genoemde instanties
- toestemming te geven voor het verstrekken van (delen van) het dossier aan de uitvoerders van de door het zorg- en adviesteam uitgebrachte adviezen.

Ondertekening

Naam _____

Handtekening _____

Plaats _____ datum _____

Het ZAT protocol en het privacy reglement van het ZAT liggen ter inzage bij de afdelingsleider leerlingenzorg en zijn ook te vinden op de website van Maerlant. De ondertekenaar(s) zal (zullen) op de hoogte worden gebracht van de adviezen van het zorg- en adviesteam. Na instemming met de adviezen, zullen deze worden uitgevoerd

Bijlage 13

Toestemmingsformulier leerling (vanaf 16 jaar) aanmelding ZAT

Verklaring

Ondergetekende:

Naam leerling _____

Adres _____

Woonplaats _____

Geboortedatum _____

Telefoon _____

verklaart hierbij:

- toestemming te geven voor aanmelding bij het zorg- en adviesteam van Maerlant;
- in bezit te zijn van het ZAT protocol en het privacy reglement van het ZAT en bekend te zijn met de inhoud;
- toestemming te geven voor uitwisseling van relevante informatie door de in het protocol genoemde instanties;
- toestemming te geven voor het verstrekken van (delen van) het dossier aan de uitvoerders van de door het zorg- en adviesteam uitgebrachte adviezen.

Ondertekening

Naam _____

Handtekening _____

Plaats _____ datum _____

Het ZAT protocol en het privacy reglement van het ZAT liggen ter inzage bij de afdelingsleider leerlingenzorg en zijn ook te vinden op de website van Maerlant. De ondertekenaar zal op de hoogte worden gebracht van de adviezen van het zorg- en adviesteam. Na instemming met de adviezen, zullen deze worden uitgevoerd

Bijlage 14

Aanmeldingsformulier ZAT Maerlant

Algemeen:

Naam	
Adres	
Woonplaats	
Geboortedatum	
Telefoonnummer	
Klas	
Niveau	
Datum inbreng	
Ingebracht door	

met toestemming

zonder toestemming

op naam

anoniem

Gezinssituatie

volledig gezin

één ouder gezin

samengesteld gezin

anders, nl:

Kenmerken gezin

ziekte van één van de ouders

sociaal isolement

financiële problemen

verslavingsproblematiek

overlijden van één van de ouders

werkloosheid

anders

Voorgeschiedenis hulpvraag

Omschrijving van het probleem

Reeds genomen maatregelen

Hulpvraag

Alle relevante informatie bijvoegen

Bijlage 15

Aanwezige protocollen/procedures

- Convenant veilig in en om school gemeente Brielle, inclusief handelingsprotocol schoolveiligheid
- Dyslexiebeleidsplan
- Klachtenreglement en procedures van bezwaar en beroep van de onderwijsgroep Galilei en Maerlant
- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- Pestprotocol
- Privacyreglement zorgadviesteam Maerlant
- Protocol zorgadviesteam Maerlant
- Protocol lesverwijderen inclusief procedure overtreden leefregels
- Protocol schorsing en verwijdering onderwijsgroep Galilei en Maerlant
- Reglement genotmiddelen Maerlant
- Verzuimprotocol

Nog in ontwikkeling:

- Dyscalculieprotocol
- Protocol oudercontacten
- Protocol verpleegkundig- en medisch handelen van de onderwijsgroep Galilei en Maerlant
- Calamiteitenplan

Bijlage 16

Lijst met afkortingen

BB	Basisberoepsgerichte leerweg
CIZO	Commissie Integrale Zorg en Onderwijs (voorheen PCL)
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
G-TL	Gemengd-Theoretische leerweg
HAVO	Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
IBT	Intern Begeleidingsteam
IQ	Intelligentie Quotiënt
KB	Kaderberoepsgerichte leerweg
LGF	Leerling Gebonden Financiering
LVS	Leerlingvolgsysteem
LWOO	Leerwegondersteunend onderwijs
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MR	Medezeggenschapsraad
NPV-J	Nederlandse Persoonlijkheidsvragenlijst voor Jongeren
OPP	Ontwikkelingsperspectief
PCL	Permanente Commissie Leerlingenzorg
PrO	Praktijk Onderwijs
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RVC	Regionale Verwijzingscommissie
SMW	Schoolmaatschappelijk Werk
SVL	Schoolvragenlijst
VAVO	Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
VO	Voortgezet Onderwijs
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VWO	Voortgezet Wetenschappelijk Onderwijs
ZAT	Zorgadvies Team